

montessori
lyceum
gooise meren

2022

Antipestprotocol

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Pesten of plagen	2
3. Preventie	2
4. Uitgangspunten antipestprotocol	3
5. Voorbeelden van pestgedrag.....	3
6. De 6 rollen bij pesten.....	4
7. Pestgedrag bestrijden	4
8. De vijfsporenaanpak.....	5
Bijlage 1. Herken de signalen van pesten	5
Bijlage 2. Cyberpesten.....	6
Bijlage 3 Informatie voor ouders.....	7
Bijlage 4 informatie voor docenten	8

1. Inleiding

Veiligheid is een kernwaarde binnen alle afdelingen van onze school. Het Montessori Lyceum Gooise Meren biedt een pedagogisch klimaat waarin de leerlingen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen en waar voor pesten geen plaats is.

Het antipestprotocol, geschreven voor leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers geeft het beleid van onze school weer ten aanzien van pesten. Het beschrijft wat we onder pesten verstaan, hoe pestgedrag te signaleren is, welke preventieve acties er worden ondernomen om pesten tegen te gaan en welk stappenplan we hanteren na een melding van pesten.

Het hoofddoel van het protocol is het voorkomen en bestrijden van pesten, door alle betrokkenen duidelijkheid te geven over ieders rol. Daarnaast heeft het protocol een informatieve en verwijzende functie.

2. Pesten of plagen

Plagen is een normaal verschijnsel. Ieder kind wordt wel eens geplaagd of plaagt zelf. Plagen vindt plaats op basis van gelijkwaardigheid en is vriendschappelijk bedoeld. Pesten is iets anders. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen.

Wat is pesten? Pesten betekent het systematisch misbruiken van je persoonlijke macht en/of kracht om anderen die zich niet of moeilijk kunnen verweren pijn te doen, te intimideren of bang te maken met de bedoeling er uiteindelijk zelf beter van te worden. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

3. Preventie

De mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden.

Ook bespreekt de mentor in de onderbouw het antipestprotocol. Er wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden/ vragen wordt beschouwd.

Verder geldt:

- Tijdens de mentorlessen wordt op vaste momenten aandacht besteed aan dit onderwerp, bijv. in de Week tegen pesten. De mentor wijst de leerlingen op relevante websites en op de door school aangewezen antipestcoördinator.
- Als een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pestende leerling, de gepeste leerling, de meelopers en de buitenstaanders benoemd.
- Signalen rondom pesten, worden genoteerd in Magister van zowel de pestende leerling als de gepeste leerling.
- Op bepaalde momenten in het jaar worden leerlingen uit alle leerjaren in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan faalangst of weerbaarheidstraining

4. Uitgangspunten antipestprotocol

Een antipestprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle betrokken partijen. De docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken is daarbij een voorwaarde.
- De school is actief in het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarin pesten als onacceptabel gedrag wordt gezien.
- Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten direct en indirect kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop op steekt.
- De school werkt aan de hand van de vijfsporenaanpak
- De school ontplooit preventieve (les) activiteiten.

5. Voorbeelden van pestgedrag

Pesten gebeurt niet altijd op dezelfde wijze. Soms wordt er een onderscheid gemaakt tussen direct-, indirect- en cyberpesten.

Het direct pesten is onder te verdelen in:

- Verbaal,
- Fysiek;
- en materieel pesten.

Bij indirect pesten gaat het om;

- het buitensluiten van iemand.
- verbaal: schelden, jennen
- fysiek: slaan en schoppen
- materieel: spullen afpakken of stukmaken
- relationeel: roddelen en buitensluiten

Bij cyberpesten gaat het om:

- pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- stalking (het stelselmatig lastigvallen van iemand door het blijven sturen van haatmail of het dreigen met geweld in chatrooms het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: (kinder)porno, geweld etc.
- ongewenst contact met vreemden
- webcamseks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen.

6. De 6 rollen bij pesten

Een pestende leerling en een gepest kind staan nooit alleen. Onderzoeker Loes Pouwels vond zes basisrollen:

- Pestende leerling: begint te pesten en bedenkt steeds nieuwe dingen.
- Assistent: helpt de pestende leerling en pest actief mee.
- Aanmoediger: pest zelf niet mee, maar komt kijken of lacht er om.
- Slachtoffer: wordt gepest door de pestende leerling en diens assistent.
- Verdediger: komt op voor het slachtoffer of troost hem of haar
- Buitenstaander: bemoeit zich er liever niet mee en kiest geen partij

7. Pestgedrag bestrijden

Wanneer er sprake is van pestgedrag doorlopen we de volgende stappen;

- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste leerling en later met de pestende leerling apart. Vervolgens voert de coach/mentor een gesprek met beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt, worden in magister genoteerd.
- De mentor bespreekt direct het vervolgtraject als het pesten zich herhaalt. De ouders van de gepeste leerling en de pestende leerling worden op de hoogte gebracht.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid iedere leerling heeft.
- Als het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de antipestcoördinator en de leerjaarcoördinator. Ook worden ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.
- De leerjaarcoördinator kan in onderling overleg, de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pestgedrag het klassenverband overstijgt.
- De leerjaarcoördinator heeft zo nodig, samen met de antipestcoördinator, een gesprek met de gepeste leerling en de pestende leerling apart.
- In het contact met de pestende leerling is het doel drieledig, namelijk: a. confronteren b. mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen c. helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- De leerjaarcoördinator stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt ze op de hoogte van het vervolgtraject.
- De leerjaarcoördinator bespreekt de mogelijkheden tot hulp met ouders.
- De leerjaarcoördinator koppelt alle informatie terug via het logboek in magister.
- De zorgcoördinator ondersteunt waar nodig de mentoren en leerjaarcoördinatoren.
- De zorgcoördinator heeft de contacten met schoolmaatschappelijk werk en overige professionele hulpinstanties.

- In overleg met leerjaarcoördinator, mentoren, antipest- en zorgcoördinator worden trainingen ingezet ter voorkoming van pesten en/of gepest worden; faalangsttraining en/ of weerbaarheidstraining.

8. De vijfsporenaanpak

Binnen alle afdelingen van de school werken we aan de hand van de vijfsporenaanpak van Bob van der Meer.

1. *Algemene verantwoordelijkheid van de school*
  - De school zorgt dat medewerkers op school voldoende informatie hebben over pesten en de aanpak van pesten.
  - De school heeft een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen zo optimaal mogelijk is.
2. *Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt:*
  - Het probleem wordt serieus genomen.
  - Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is of wat er speelt.
  - Er wordt meegedacht over mogelijke oplossingen.
  - De leerling weet bij wie hij terecht kan op het moment dat hij gepest wordt (mentor-antipestcoördinator- leerjaarcoördinator).
  - Hulp door schoolmaatschappelijk werk kan worden ingezet.
3. *Begeleiding aan de pestende leerling*
  - Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pestende leerling.
  - De achterliggende oorzaken boven tafel krijgen.
  - Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag
  - Bieden van hulp door de mentor en/of antipestcoördinator. Dit kan ook worden verplicht.
4. *Het betrekken van de middengroep*
  - De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en hoe de klas in positieve zin kan bijdragen.
5. *Contact met ouders/verzorgers*
  - De school stelt ouders op de hoogte.
  - De school biedt een luisterend oor en neemt de beleving van ouders serieus.
  - De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
  - De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Bijlage 1. Herken de signalen van pesten

Mogelijke signalen thuis. Het kind:

- heeft angst om naar school te gaan;
- heeft weinig of geen vrienden;
- heeft last van concentratiestoornissen, •

- haalt slechtere schoolprestaties;
- heeft geen eetlust;
- slaapt slecht;
- maakt ineens veel ruzie thuis;
- huilt zomaar en regelmatig om niets;
- heeft last vaak buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid;
- komt thuis met beschadigde spullen;
- heeft verdacht vaak kneuzingen, verwondingen en blauwe plekken;
- wordt niet uitgenodigd voor feestjes.

Mogelijke signalen op school. De leerling:

- heeft een bijnaam, wordt nooit bij de eigen naam genoemd;
- krijgt (zogenaamd) leuke opmerkingen van anderen;
- krijgt telkens weer de schuld;
- wordt beledigd;
- wordt geïsoleerd en genegeerd;
- wordt na schooltijd opgewacht;
- wordt op weg naar huis achternagereden;
- is steeds spullen kwijt of de spullen worden vernield;
- wordt steeds als laatste gekozen bij het indelen van groepjes (sportles, groepswork);
- is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of op de speelplaats;
- is vaker afwezig;
- zoekt de veiligheid van volwassenen op;
- isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in);
- is vaak alleen en buitengesloten tijdens pauzes;
- is steeds het mikpunt van 'grapjes'; pen weggooien, etui overgooien, stoel wegzetten etc.;
- gedraagt zich gestrest, ongelukkig en depressief;
- gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken etc.;
- ervaart een slechte sfeer in de klas. (de sfeer in de klas is niet goed).

Bijlage 2. Cyberpesten

Wat is cyberpesten? Cyberpesten (digitaal pesten) is het pesten of misbruiken van het internet. Cyberpesten kan nog veel harder en hardnekkiger zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de ouders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er online gepest?

- Pestmail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- Stalking: het stelselmatig lastigvallen van iemand door het blijven sturen van haatmail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- Ongewenst contact met vreemden.

- Webcamseks: beelden die ontvangen worden, kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden.
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pestmail.

Stappenplan na een melding van cyberpesten

- 1) Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Maak screenshots.
- 2) Blokkeren van de afzender.
- 3) Dader proberen op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT- coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden.
- 4) Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling. Geef ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
- 5) Verwijs de ouders zo nodig door. Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:
  - a. 0800-5010: de onderwijstelefoon
  - b. 0900-11131113: de vertrouwensinspectie
- 6) Adviseer aangifte. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl) tel: 0900-01017. Verwijs de leerling door naar een hulpverlener wanneer verdere begeleiding nodig is

Bijlage 3 Informatie voor ouders

Informatie voor ouders van gepeste leerlingen

Als het pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u contact zoeken met de ouders van de pester en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen. Houdt er wel rekening mee dat iedere ouder in principe voor zijn eigen kind opkomt en met de mogelijkheid dat men het probleem gaat ontkennen.

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen gaat proberen het pesten te stoppen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- Probeer uw kind uit te leggen waarom kinderen pesten.
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of een film over het onderwerp.
- Vertel dat volwassenen vaak niets doen, omdat ze niet zien dat er gepest wordt of omdat ze niet weten hoe het probleem moet worden opgelost.
- Waarschuw uw kind dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. Pesten is soms een gewoonte geworden, die moeilijk af te leren is.
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.

- Als u van uw kind er met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam de school te vragen of men dit probleem ook daadwerkelijk zorgvuldig aanpakt.
- Beloon uw kind en help het zijn/ haar zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld; 'wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?'.
Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld; 'wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?'.
- Houd regelmatig en intensief contact met de beide mentoren van uw kind.

Informatie voor ouders van pestende kinderen

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Bekijk samen met uw kind een film over pesten
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- Houd regelmatig en intensief contact met de beide mentoren van uw kind.
- Ook zijn er mogelijkheden om uw kind aan een training sociale vaardigheden te laten meedoen. Informatie hierover is op te vragen bij de zorgcoördinator op school of bij Bureau Jeugdzorg

Bijlage 4 informatie voor docenten

Ga bij pestgedrag in gesprek met de pestende leerling. Denk aan volgende vragen:

- 'Wat is er gebeurd, volgens jou?'
- 'Weet je waarom het gebeurd is?'
- 'Hoe voelde je je?'
- 'Hoe denk je dat de ander zich voelde?'
- 'Vertel iets leuks, iets aardigs over de gepeste.'

Als deze 1- op- 1 gesprekken weinig tot geen resultaat opleveren, kunnen daarna confronterende interventies worden ingezet, zoals:

- Een toepasselijk boek laten lezen en een verslag hiervan laten maken of er een spreekbeurt over laten houden in de klas.
- Een interview over pesten af laten nemen bij een volwassene.
- Een opstel over pesten (zie www.pestten.net) laten schrijven, bijvoorbeeld: drie argumenten bedenken waarom pesten goed is en drie argumenten bedenken waarom pesten slecht is.
- Antwoord geven op de vraag: 'Waarom pest je eigenlijk?'
- Na laten gaan welke regels zijn overtreden. Argumenten laten bedenken waarom de voor hem/ haar overtreden regel noodzakelijk is.

- Een excuusbrief laten schrijven en aan het gepeste kind voor laten lezen
- Samen laten werken met de gepeste aan een werkstuk tijdens de les (onder toezicht).
- Een film over pesten laten bekijken en er een verslag van laten maken.
- Een lijst van complimenten laten maken en deze gebruiken wanneer de pester zich houdt aan de gemaakte afspraken.
- De pester buitensluiten in vrije situaties (LO/ pauze) of direct apart zetten.